

Landsbygdsutveckling

Ålands Landsbygdscentrum

Verksamhetsplan 2017

Landsbygdsutveckling

Verksamhetsidé

Utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden.

Mission

Att utveckla en livskraftig landsbygd på Åland.

Affärsidé

Att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på mest effektivt sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Strategi för landsbygdsutvecklingen

Vision

Åland är en stark matregion med en livskraftig landsbygd som står sig konkurrenskraftigt i världen.

Landsbygdsutvecklingen bygger vidare på Ålands Näringslivs målsättning:
"Åland skall mätt i BNP höra till de mest framgångsrika regionerna i Norden" *med en konkurrenskraftig landsbygd.*

Spelplan

Verksamhetsområden på marknaden

Målgruppen för insatserna är livsmedelsföretag och företag inom matbranschen över hela Åland.

Ansvarsområde

- Stärka Åland som en stark matregion genom olika projekt
- Öka försäljningen av och stärka konsumentförtroendet för åländska produkter
- Inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen
- Koordinator för Ålands Landsbygdscentrum

Resursfördelning

- 70 % Matprojekt
- 10 % Utbildning Mathantverkare
- 5 % Ny Nordisk Mat på Nordisk nivå
- 10 % Övrig verksamhet
- 5 % Koordinator för Ålands Landsbygdscentrum

Avgränsning:

Landsbygdsutvecklaren ger inte rådgivning direkt till företagare, det sker via projekt och genom branschorganisationer.

Verksamhetsplan för 2017

Landsbygdsutveckling

1. Implementering av "Ålands hållbara livsmedelsstrategi

I nära samarbete med Ålands Producentförbund arbetar landsbygdsutvecklaren med processen att implementera Ålands hållbara livsmedelsstrategi.

Målet - fram till år 2030 - med Ålands hållbara livsmedelsstrategi är att bygga ett gemensamt varumärke för de åländska livsmedelsprodukterna med ett mervärde och att producenterna ska öka sin lönsamhet med 20 procent.

Mer smak av Åland

Målsättningen är att få en hållbar matproduktion med "mer smak av Åland". Då produkten har smak av platsen där den produceras (terroir), är den inte utbytbar.

Ålands hållbara livsmedelsstrategi riktar in sig på några spjutspetsar:

1. Industriell symbios kring cirkulation av näringsämnen
2. Cirkulär blå ekonomi
3. Förbättrande av jordhälsa
4. Biodiversitet, levande landskap och betande djur
5. Gastronomisk ö värd att besöka

Landsbygdsutvecklaren ska också uppmärksamma den akuta lönsamhetskris som delar av lantbruket befinner sig i för tillfället – vilka åtgärder kan göras på kort sikt. Detta görs i nära samarbete med de övriga organisationerna vid Ålands landsbygdscentrum och tillsammans med näringen som också själva ska jobba med lönsamheten och utgå från egna lösningar.

2. Ny Nordisk Mat Åland (NNM Åland)

En åländsk referensgrupp för Ny Nordisk Mat tillsätts av Ålands Landskapregering med en mandatperiod om två år.

Den åländska referensgruppens uppgift:

- Vara ambassadör för Ny Nordisk Mat och göra det mera känt på Åland
- Ge input till styrgruppen för NNM på nordisk nivå
- Ta del av de projekt som drivs inom NNM
- Arrangera aktiviteter på Åland som bygger på arbetet inom Ny Nordisk Mat
- Referensgrupp för Skördefest- och Vårfest-restauranger
- Referensgrupp för Mathantverk-utbildningen på Åland
- Remissinstans för frågor gällande livsmedel, mat och måltider
- Driva lokala frågor på Åland (från jord till bord)

Vision

Åland är en stark matregion som bidrar till en reseanledning för besökare.

Referensgrupp

Gruppen är också referensgrupp för de matprojekt som drivs genom landsbygdsutvecklingen.

Skördefestens 20-års jubileum

I år arrangeras Skördefesten för 20:de gången. Inom NNM Åland har man utsett en arbetsgrupp, där landsbygdsutvecklaren ingår, för att arrangera en jubileumsmiddag. Middagen arrangeras som ett samarbete mellan flera olika krögare som tillreder en varsin rätt. Under middagen presenterar varje krögare sin rätt och presenterar även den producent som levererat huvudråvaran i rätten.

Jubileumsmiddagen hålls på Silverskär torsdagen den 21 september, dvs kvällen före Skördefesten drar igång.

Matverk

NNM Åland är arrangör av Matverk 2017 - en tävling i produktutveckling för livsmedel som riktar sig till svenska landskap med stor final under Forum Nyköping som hålls i januari 2018. Åland har fått chansen att vara en del i tävlingen och deltar som ett landskap.

Laget omfattar en råvaruproducent, en matlagare och/eller en förädlare.

Råvaruproducentens råvara används för att tillsammans skapa en förädlad produkt.

3. Ny Nordisk Mat – Nordisk nivå

Visionen för Nordiska Ministerrådets program Ny Nordisk Mat, är att det nordiska köket skall inspirera till matglädje, smak och mångfald – både nationellt och internationellt. NNM bygger på Manifestet för det nya nordiska köket med värdeord som rent, friskt, enkelt och etiskt.

En styrgrupp, som består av representanter från de Nordiska länderna och självstyrda områden, fokuserar på nätverksbyggande inom matbranschen i Norden samt branding av den Nordiska maten utanför Norden.

Landsbygdsutvecklaren Lena Brenner representerar Åland i styrgruppen.

Under 2017 driver NNM tre olika projekt:

- Ny Nordisk Mat i Nordens offentliga sektor
- Nordisk Mattävling
- Mat & Turism – ett samarbete mellan Visit-organisationerna i Norden

4. Information till livsmedelsförädlare/kockar

Landsbygdsutvecklaren informerar livsmedelsförädlare och kockar, via en mailinglista, om aktuella kurser, seminarier och aktuell information inom branschen.

5. Nordiska Mästerskap och FM i Mathantverk

Varje år arrangerar landsbygdsutvecklaren en resa för åländska Mathantverkare till de Nordiska Mästerskapen i Mathantverk som arrangeras runt om i Norden.

År 2017 arrangeras även FM i Mathantverk där Landsbygdsutvecklaren deltar i arrangemanget av tävlingen.

6. Utbildningsprojekt riktat till Mathantverkare

Samarbetsprojekt mellan Österbotten, Åboland, Nyland och Åland som startade i mars 2016 och som riktar sig till vuxenstudierande.

På Åland är Ålands Gymnasium projektägare och Harriet Strandvik är anställd som projektledare. Ett nära samarbete sker med landsbygdsutvecklaren som bidrar med kontakten till potentiella deltagare samt som sakkunnig vid planeringen av kursen. Landsbygdsutvecklaren är även ordförande för arbetsgruppen för hela projektet i Svenskfinland.

En ny utbildning startas upp hösten 2017 och pågår under 3 terminer och arrangeras under fem veckoslut per termin. Alla närstudietillfällen arrangeras via videokonferens, där samma föreläsare undervisar alla fyra regioner samtidigt. Alla kursdeltagare väljer en inriktning: Kött, fisk, mjölk, spannmål, frukt & bär och grönsaker & svamp. I dessa praktiska kurser blandas deltagarna från de olika regionerna.

På Åland finns möjlighet för 12 personer att delta per utbildning, dvs totalt kan 24 personer delta.

7. Äkta Smak

På hemsidan www.aektasmak.fi finns livsmedelsförädlare och – producenter samlade från hela Finland. Ca 60 åländska livsmedelsföretag finns registrerade på sidan. Projektet har 17 regionala aktörer spridda över hela Finland och på Åland är landsbygdsutvecklaren projektets regionala aktör.

8. REKO

REKO Mariehamn - prenumeration/förhandsbeställning av mat direkt från producent som sker via Facebook.

Leveranstidpunkt: torsdagar kl 16.30 – 17.30. Sommar och höst sker det varje vecka, vinter och vår arrangeras det varannan vecka.

Vad är REKO? (Rejäl Konsumtion)

Direkthandel mellan producent och konsument, där producenten bara får sälja sina egen produktion, dvs inga mellanhänder.

Tack vare förhandsbeställningen blir det inget spill (matsvinn) för producenterna

Den första REKO-ringen startade i Jakobstad 2013. I dag finns drygt 100 ringar med drygt 150 000 medlemmar på olika håll i hela Finland. Intresset för REKO har varit lavinartat och visar att konsumenten uppskattar en direktkontakt till producenten. På Åland har REKO över 3 300 medlemmar på Facebook sidan "REKO Mariehamn". Landsbygdsutvecklaren är koordinator för REKO på Åland samt deltar i ett nätverk för alla REKO-ringar i Finland.

9. Sociala Medier

Landsbygdsutvecklaren är administratör för Facebook sidorna: "Ny Nordisk Mat Åland", "Landsbygdsutveckling, Åland" och "REKO Mariehamn".

10. Landsbygdsforum

Landskapsregeringen har tillsatt en styrgrupp för ett forum för att engagera och stärka näringens arbete med en hållbar jordbrukspolitik och livsmedelsproduktion. Mandatperioden gäller för tiden 9.2.2016 – 31.12.2019.

Styrgruppen består av: Camilla Gunell (ordförande), Tage Eriksson, Tina Bäckman-Hägglund, Lena Brenner, Henry Lindström, Bo-Erik Sandell, Johannes Snellman, Mikael Larsson, Inkeri Ahonen, Tord Sarling och Jon Eriksson.

11. Nätverket Bärkraft.ax

Ålands lagting beslutade 2014 enhälligt att det åländska samhället ska utvecklas inom hållbarhetens ramar senast 2051. För att stöda förverkligandet av beslutet och genomförandet av Ålands utvecklings- och hållbarhetsstrategi finns nätverket bärkraft.ax. Nätverket bidrar med långsiktighet, förankring och vitalitet till det samhällsgemensamma utvecklings- och hållbarhetsarbetet.

Nätverket bärkraft.ax är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som aktivt vill bidra till ett bärkraftigt och hållbart Åland. Genom aktiv dialog bidrar nätverket till ökad samordning och kompetens mellan och inom samhällssektorerna. Med såväl fysiska som digitala mötesplatser utgör bärkraft.ax en plattform för dialog och kontaktytor för alla som bor och verkar på eller besöker Åland. Nätverket är ett bidrag till en öppen och aktiv samhällsdiskussion.

För att koppla ihop arbetet med den Hållbara livsmedelsstrategin med nätverket Bärkraft.ax, ingår landsbygdsutvecklaren i nätverkets Expertpanel samt i gruppen för Medaktörer.

12. Export

Under 2015 – 2016 pågick projektet FOODax med syftet att kartlägga hur åländska livsmedelsproducenter kan delta i FINPROs exportprogram "Food From Finland" 2015 - 2020.

Projektet FOODax är avslutat, men kontakten till Food From Finland fortsätter. En ggr per år bjuds FINPRO in till Åland för att informera om projektet.

Nytt

13. MatÅland 2017 - 2020

Handlingsplanen som tas fram inom den "Hållbara livsmedelsstrategin" skall verkställas i ett projekt. Dessutom samarbetar landsbygdsutvecklingen med Visit Åland och Ålands Näringsliv i ett projekt för att bygga varumärket MatÅland, marknadsföra åländska livsmedel och göra den åländska matupplevelsen på Åland till en reseanledning. Det ligger också i linje med det som görs inom NNM på nordisk nivå.

Koordinator vid Ålands Landsbygdscentrum

1. Startskottet 2017

Gemensamt personalmöte för hela personalen vid ÅLBC. Varje år är en av organisationerna vid ÅLBC värd för Startskottet och utformar programmet för dagen. Alla organisationer presenterar sin verksamhet för året. På Startskottet presenterar ledningsgruppen ett gemensamt mål för 2017 som formuleras gemensamt av alla organisationer vid ÅLBC.

3. Landsbygdsnytt

Varje månad utkommer ÅLBC:s gemensamma infoblad, Landsbygdsnytt, som sänds till alla jordbrukarhushåll. Ansvarig utgivare är Landsbygdsutvecklaren.

4. Webbsida

Landsbygdsutvecklaren är ansvarig för Ålands Landsbygdscentrums gemensamma hemsida www.landsbygd.ax

5. Gemensamma kurser

Vid behov arrangerar landsbygdsutvecklaren gemensamma kurser för personalen vid Ålands Landsbygdscentrum.